

kontuola

KONTUOLA, Idolaz elkarte, ANTZUOLA. Kazetaria: Marijo Deogracias **Maketazioa:** Iñaki Iturbe **Publizitatea:** Kristina Romero **Erredakzio kontseilua:** Miren Anduaga, Gotzon Iparragirre, Patxi Kortabarría, Jone Larrañaga **Testuen zuzenketak:** Mariipi Laskurain, Lierni Legorburu **Telefonoa eta faxa:** 943 76 65 08, Herri ikastetxea.

Antzuolako hamabostekaria, 25 zenbakia. 1998ko azaroaren 6a.

Oinezkoendako pasabidea

Pasealekuaz gain, argia eta ura sartuko dira Etxezuritik Ariztiraino

Azaroaren erdialdera hasiko dira oinezkoen bidea egiten. Joan zen urriaren 6ko udalbatzarrean onartu zen pasealekuko obra kontratatzea. Orain lanak hastea baino ez da gelditzen.

Asko dira Etxezuritik Ariztirainoko bidea oinez egiten duten antzuolarrak. Etxera joateko edo Matz-Errekara lanera joateko, bide bazterretik joan beharra izaten dute. Baina azkenengo udalbatzarrean oinezkoendako pasealekua egitea erabaki zen. Hori dela eta, azaroaren erdialdera hasiko dira lanak. Valen Moñux aparejadoreak adierazi digunez, "paselekuak bi metroko zabalera izango du eta argiteria publikoa ere jarriko da". Bi hilabeteko lanen ondoren, 300 metroko ibilbide hori lasai egiteko aukera izango dute oinezkoek.

Ura ere bai

Herriko hainbat baserritan gertatzen den bezala, Uzarragan ere ez dute herriko urik. Euren etxeetan mendiko ura hartzen dute. Valen Moñuxek azaldu digunez "lana hiru zatitan egingo da. Bate-tik, obra zibila egingo da, hau da, oinezkoendako pasealekua; bestetik, argiteria publikoa jarriko da, hainbat farola jarriko dira, gauez ere jende asko ibiltzen da eta bide horretan; eta azkenik, ura sartzeko lanak egingo dira. Ura baserrietara iristiaz gain, Matz-Errekara ere helduko litzateke, orain gertatzen ez den bezala. Dena den, urarena oraindik ikus-teko dago. Tutuak sartzan baldin badira baserritarrek etxean herriko ura jasotze-

ko izango da, baina Udalak obrak egin eta gero baserrietara ez badute urik sartzten, alferreko den lana izango da, beraz hori ere aztertu egin beharko da".

Aurrekontua

Bi metroko zabalera izango duen oinezkoen pasealekua egiteko Udalak 17

milioiko aurrekontua aurreikusi du. Ibilbidea 300 bat metrokoa izango da eta bide bazterreko ortuetatik joango da. Lur sail horien jabeek pasealekua egiteko behar den lur zatia emango diote Udalari, ezeren truke.

Honela pasabidea bide bazterretik pixka bat aldentzeko aukera izango du Udalak.

Ortu hauetatik egingo da pasealekua.

■ ■ ■
Pasealekuak bi metro zabal izango ditu
eta argiteria publikoa ere jarriko da
■ ■ ■

Jone Larrañaga Antzuolako hizkera liburuaren egilea

“Zaharren euskeriak eta umienak”

Jone Larrañagak azaroaren 22an aurkeztuko du “Antzuolako hizkera” liburua herrian. Antzuola Herria ikerketa bekari esker burutu duen lan mardul honetan, Jonek herriko euskararen ikerketa eta deskripzioa egin ditu.

Zergatik erabaki zenuen Antzuolako euskarari buruzko azterketa hau egi-tea?

Euskal Filologia ikisi neban eta beti gustatu izen jat euskeria. Etxian beti ibiltzen nitzan amamari eta esaten zittuen bitxikeiak apuntatzen. Antzuola Herria ikerketa beka irten zanian esan neban “hau da aukeria geure herriko euskeria gehixago ezagutzeko eta gehixago lantzeko” eta holaxe izen zan.

Zela eraman duzu aurrera azterketa lana?

Lehenengo hasi nitzan alkarrizketak egiten. 28 bat lagun izen die informantiak, normalian jende edadetua, poliki-poliki aukeratzten jun eta 12 bat edo izen die bene-benetako lekuko edo informantiak.

Era guztietako alkarrizketak egin dittut eta ordu pilla bat pasatu dittut eurekin. Danera 100 bat zinta batu dittut eta horrek transkribatu (papelera pasatu) eta gero informaziño hori sailkatu egin dot: pronunziaziñua, berbak, esaera zaharrak, deklinabidia, aditzak... eta gero hori landu.

Bi urte eman ditu Jonek lanarekin.

kuak izen die: batzuk oso jeneralak (lanbide zaharrak, lehengo bodak, komuniuak, gonbidautzak...) eta beste batzuk zehatz-zehatzak, esate baterako, aditza lantzeko baldin bazan, galdera danak aditzaren inguruan zien.

Kontu asko entzun dituzu beraz?

Bai eta konturatu naiz oso guxti ezagutzen dittugula gure zaharrak. Eztittugu ezagutzen ez gure zaharrak, ez euren bizimodua, ez gure herrixa, ezta gure historia be. Lanak balio izen dost pasadi-zuak, bitxikeriak eta antzerakuak jakittek, baiña batez be konturatzeko ezto gura ezagutzen gure herrixa eta gure zutarrak. Lanaren onena eta aberasgarrixena, duda barik, herriko zaharrekin izendako elkarrizketak eta erakutsi dostena izen da.

Zein ondorio atera duzu herriko euskalkiari buruz?

Gure zaharren euskeriak eta guriak edo gure ondorenguenak, eztaukela zerikusirik; aldaketa haundixa dago.

Nik bi ondorixo aittatuko nittuzke: batetik, euskera baturaren eragiña ikaragarrixa da eta ume askok Antzuolako hiz-

keriaren ezaugarri nagusixenak eta normalenak pe ezittue erabiltzen. Eta, bes-tetik, euskeriaren pobretzia. Eztaukagu errekurtsorik berba asko, espresiñuak edo gauza asko esateko eta askotan erderara joten dogu, euskeraz zela esan ezta gulgulako.

“Ezto gu euki bihar iñungo lotsarik gure euskeria egittek”

Elkarrizketak helburu jakin batzuekin antolatu zenituen?

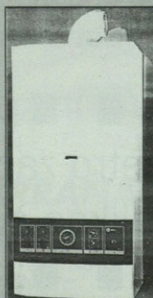
Alkarrizketatu batzuk enittuan hainbeste ezagutzen eta lehenengo konfiantzia emoten notsen, ze askok pentsatzen dau euren euskeria ez-tala ona eta hori ezta egixa. Grabaziñuak bi erata-

KALEGOI 19 ☎ 943 76 64 07

Tomas Gezalaga

ANTZUOLA BERGARA

- Zoruen kutxilatu eta barnizaketa •

Z Zabalo Iturgintza S.L.

Bidea eginez

Tailerra: Uzarraga bidea 10. Tf. 943 78 71 78

Erakusketa: Kalebarren 1. Tf. 943 78 71 79, Tf. eta F. 943 76 64 73

- Gasa
- Berogailuak
- Haize egokitua
- Enpresen mantenimendua
- Lurrin instalazioak
- Bero-aurreztea
- Bainugelak. Proiektuak momentuan egiten ditugu DIBaren bidez
- Birgaitze-espeditentak bideratzen ditugu

ztauke zerikusirik”

Ze ezaugarri dira umeak eta esaten ez dituztenak?

Ejenpluak arlo danetan dare. Esaterako, “laga”ren partez, “utzi” esaten dabe edo “amandako” esan biharrian “amantzat” esaten dabe. Euskera batuan “e”z bukatzen dien berbak Antzuolan “a”z esaten die (lore, lora; erle, erla...), baiña ume askok galduta dauke. Edo “ez” baten ondorengo kontsonantiak aldaketa dauke: “ez da etorri, ezta etorri” edo “ez naiz, enaiz”... hori gero eta guxtiago esaten da. Antzuolako umiak idazten dan moduan esaten dabe, eta oso diferentia da idaztia eta berba egittia, eta hori beti bereiztu bihar da.

Horrez gain, zer ikasi duzu?

Antzuolako euskeriak balixo haundixa daukala, oso gune estrategikuan garelako. Gipuzkerarekin muga-mugan gare, eta horrek bizkaieraren ezaugarri batzuk galdututa eragin dosku eta,aldi berian, gipuzkeriaren eragintxua daukagu.

Nola banatu duzu liburua?

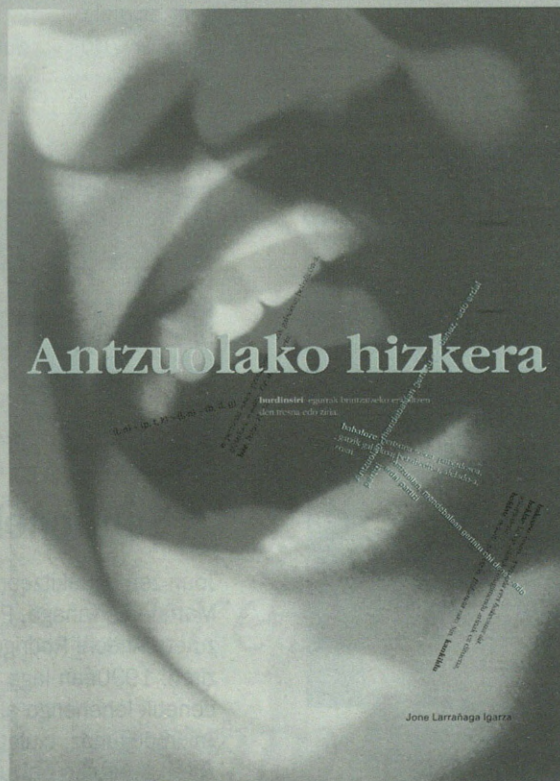
Liburuak bi zati dauzka, bate-tik pronunziaziñua, izenaren morfologia, aditza eta sintaxia eta beste-tik, berbak, esamoldiak, esaera zaharrak, lehenagoko kontuak, kantuak...

Lan honetan burruka haundixena izen da Antzuolako jendiak ulertzeko lan bat egittia eta baita hizkuntza maillan, linguistendako eta horretan dabitzenendako balixogarrixa izetia. Oreka hori topatu nahixan ibilli naiz beti.

Norendako da zure liburua?

Uste dot euskeraz egitten daben edozein antzuolarrendako dala interesantia, ez bakarrik linguista edo euskaria lantzen dabitzenendako, bestela frakaso haundixa litzake. Lehenengo interesauak geu izen biharko giñake, geure herrixa eta geure euskaria hobeto ezagu-

“Eztogu ezagutzen ez gure herrixa, ez gure zaharrak, ezta gure historixia be”

Santa Zezilia egunean aurkeztuko da liburua.

tzeko; badakizu, “euskeria gehixao ezagutuz, gehixao maizatuko dogu”.

Gure euskaria ezta Tolosakua edo Urretxukua baiña zatarragua, ezta guxtiago be. Bestiak bezain duiña eta ona da guria. Askotan ezto gu baloratzen bihar dan moduan, eta kanpoko batekin berbetan hasten ganian euskera batu modukua egitten saiatzen gara. Baiña, ze gertatzen da? Ba, euskera batu moduko hori ezto gulara geuria bezain ondo menperatzen, eztaukagulara erreztasunik, eta okerrago egitten dogula. Nere ustez, askoz hobe da geurian berba egittia errekturso gehixago daukagulara

eta horrek askoz aberatsagua egitten dabelako. Eztogu euki bihar iñungo lotsarik gure euskaria egitteko.

Zer antolatu duzue liburua-aren aurkezpenarako?

Aurkezpenaren astian, eta pixka bat girotzeko, herri euskalkixen bi hitzaldi izengo die. Bat azaruaren 17xan, martitzena, 19:30etan udaletxian, eta bestia 19xan, eguena, hori be 19:30etan, udaletxian. Martitzenian Gotzon Garate etorriko da, esaera zaharretan dakixena eta Deustuko Unibertsitateko irakaslia dana. Bere ustez, ezta euskaldun osua esaera zahar errezenak pe euskeraz esateko gauza ezta-na, eta horren inguruan berba egingo dau. Beste alde batetik, esaera zaharretan zelako Euskal Herrixa agertzen dan be azalduko dau. Eguenian, berriz, Koldo Zua-zo dialektologian aditua eta Euskal Herriko Unibertsitateko irakasliaren hitzaldixa izengo da. Berak esaten dau euskeriak iraungo badau herriko euskerak landu eta bultzatu bihar diela; euskalkixak noiz, nun eta zela erabilli bihar dien azalduko dau.

LARREA

TABERNA

Kalebarren 17
ANTZUOLA

EGAÑA

Era guztietako arotz lanak

Tarima eta parketa jartzea
Zoruen kutxilatua eta barnizatua

Kalegoi 21, ANTZUOLA Tf.: 943 76 64 23

KALEGOI 19 ☎ 943 76 64 07

Tomas Gezalaga

ANTZUOLA BERGARA

- Apaintetarako eta industriarako pinturak
- Paper margotuak
- Moketak eta tapizatuak

Tortila lehiaketa

Aurten ere herriko neska-mutikoeek tortila lehiaketa egingo dute. Lehiaketa azaroaren 7an, zapatuan izango da Herriko plazan. Herriko eskolako 5. eta 6. mailakoak eta Bergaran dabilzan Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako (DBH) 1. eta 2. mailako neska-mutikoeak arituko dira tortila goxoak gertatzen. Lehiaketa arratsaldeko 17:00etan izango da.

Gaztainerre jana

Jubilatuek gaztainerre jana antolatu dute azaroaren 12rako. Egun horretan, eguena, arratsaldeko 19:00etan izango dute herriko jubilatuek aurtengo gaztainak dastatzeko aukera.

Antzerki saioa

Goaz antzerki talde debarrak "Geure buruai kuku" antzezlanaren aurkeztuko du zinean. Antzezlan honetan Debako taldeak, lau sketchen bidez, euskaldunen irudi barregarria agerian lagatzen dute. Antzerki saioa azaroaren 14an, zapatuan, izango da, gaueko 22:30etan.

Antzuolarrak Aiherrara

Azaroaren 15ean, domekan, Aiherrara irteera egingo da Antzuolatik. Senidetze eguna ospatzeko hainbat ekitaldi antolatu dituzte Aiherrakoek. 10:30 Aiherrara iritsiko da autobusa eta luntxa egongo da. Gero, Aiherrerako bi aeronautikako enpresetara bisita eta bazkal ostean, Urruñako txarangak alaituko du arratsaldea. Antzuolako Udalak autobusa jarriko du. Izen ematea, azaroaren 11a baino lehen Udaletxean. Do-hainik izango da eta 08:30etan aterako da plazatik.

Behobia-Donostia

Hogei antzuolar arituko dira Behobia-Donostia lasterketan domekan. Korrikalarien artean aipatze-koa da Bizkai, Juan Jose Aranburu, Eltzikorta, Patxi eta Karmen ere izango direla. Horrela nahi izan dute euren lagunek presoekin elkartasuna adierazteko eta denboren zerrendan bost presoen izenak agertuko dira. Autobusa 08:00etan irtengo da Herriko plazatik.

Santioneakoak Arinenean

Joan zen eguakitzean Agustin, Angeles eta Ines Arin, Martina Larrañaga, Pilar Belastegi, Josefina Garrastazu eta Andoni Rodriguez Santionian afaltzen izan ziren. 1990ean laga zuten jatetxea eta berriz ireki denetik lehenengo aldiz joan ziren bertara afaltzera. Jakin dugunez, txuleta probatzeko aukera ere izan zuten euretako batzuk. Konparatze aldera, edo?

GOROSTI
Taberna

☎ 943 76 62 96
Zurrategi plaza ANTZUOLA

LEKU-BERRI
MERENDEROA

Janariak eta edariak

Tf. 943 76 60 94

igor eta Txomin

Pintura orokorrean.
Paper, tela, binilo, kortxo... estaldurak.
Gotelesa, iztukuak eta
bestelako imitazioak.

ANTZUOLA BERGARA
☎ 943 76 60 39 ☎ 943 76 19 98

ANTZUOLA

Apainketak eta
isolamenduak
Pladurrezko dibisioak

Kalegoi 21 ANTZUOLA
Tf.: 943 72 30 05
Biltegia: 943 78 70 40